Klemtoon

Ik verbaasde me erover dat sommige deelnemers helemaal niet kunnen horen waar de klemtoon ligt. Zelfs als ik de woorden heel duidelijk uitspreek, kunnen ze de klemtoon niet plaatsen. In ieder geval werd ik me hierdoor bewust van het belang van het aanleren de klemtoon. Dat maakt veel uit voor de verstaanbaarheid van de deelnemer.

Verschillen Nederlands - moedertaal

De klemtoon kan in het Nederlands op bijna iedere lettergreep vallen. Er zijn wel regels maar voor een nieuwkomer lijkt me dat niet gemakkelijk te onthouden. De plaats van de klemtoon in het Syrisch-Arabisch, dat ik veel tegenkom, is kennelijk op de voorlaatste lettergreep. Er zijn nog meer verschillen: het Arabisch is een 'syllable-timed' taal, d.w.z. dat de lettergrepen allemaal even lang zijn (Spaans en Frans zijn ook syllable-timed), Nederlands is een 'stress-timed' taal, een klemtoontaal dus. In een stress-timed taal is de ruimte tussen beklemtoonde lettergrepen even lang. De lettergreep met klemtoon is langer dan de andere lettergrepen. Dergelijke verschillen verklaren waarschijnlijk waarom de deelnemers niet kunnen horen waar de klemtoon ligt.

Regels voor de klemtoon

- De klemtoon ligt niet op een stomme e;
- In samenstellingen ligt de klemtoon op het eerste woord;
- In scheidbare werkwoorden ligt de klemtoon op het voorzetsel, ook als de delen gescheiden zijn;
- Eindlettergrepen hebben de klemtoon in: afkortingen (IND), woorden van Franse oorsprong (migrant) en woorden met zware eindlettergrepen: woorden met een actieve klinker of een tweeklank.

Boek

Het boek *Verstaanbaar Nederlands in zeven stappen* van Marieke Goedegebure heeft een paar lessen over de klemtoon. Ze heeft een les met de stomme e, met samenstellingen, met scheidbare werkwoorden en met zware eindlettergrepen.

Info

Klemtoon in samenstellingen horend bij het boek 'Verstaanbaar Nederlands in zev…
Minicursus 'Praten met prosodie' horend bij het boek 'Verstaanbaar Nederlands i…
Isochrony op Wikipedia
Klemtoonregels van het Nederlands
Verstaanbaar Nederlands in zeven stappen (boek)
Trefwoord
wat ik tegenkom